

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/71/2022
Identifikačné číslo spisu:	6118403404
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6118403404.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Ivana Izakovičovej v spore žalobcu Systemair Production, a.s., Kalinovo, Hlavná 371, IČO: 00 683 868, zastúpeného Mgr. Mgr. Michal Lipták, PhD., Ivanka pri Dunaji, Moyzesova 61, IČO: 47 679 107, proti žalovanému Rf-Technologies nv, Lange Ambachtstraat 40, 9860 Oosterzele, Belgické kráľovstvo, IČ: 0427 205 519, zastúpenému PETERKA & PARTNERS advokátní kancelár s.r.o., Praha, Karlovo náměstí 67124, IČ: 26 169 720, Česká republika, konajúcemu na území Slovenskej republiky prostredníctvom PETERKA & PARTNERS advokátska kancelária s.r.o., organizačná zložka, Bratislava, Kapitulská 18/A, IČO: 35 884 703, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 12CbPV/29/2018, o určenie, či žalobcovi prináleží právo predchádzajúceho užívateľa vynálezu, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. septembra 2020 č. k. 41CoPV9/2020-318, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

II. Žalovaný m á n á r o k proti žalobcovi na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica, ako súd prvej inštancie uznesením z 28. januára 2019 č. k. 12CbPV/29/2018-95, zastavil konanie a rozhodol, že žalobca nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal určenia, či žalobcovi prináleží právo predchádzajúceho užívateľa vynálezu, ktorý od roku 1990 podniká v oblasti vzduchotechnických prvkov, v rámci čoho vyvíja, vyrába a predáva technologické prvky a zariadenia pre vzduchotechniku a klimatizáciu. Žalobca ďalej v žalobe uviedol, že podľa tvrdení žalovaného, výrobky žalobcu porušujú jeho práva k udelenému európskemu patentu EP2239014, ktorého preklad do slovenského jazyka č. 103246 bol zverejnený 4. januára 2012. Európsky patent je platný pre územie Slovenskej republiky najmenej do 29. marca 2019. Žalobca tvrdil, že si svoje právo predchádzajúceho užívateľa uplatnil voči žalovanému opakovane pred podaním žaloby na súd, ktorý však toto právo odmietol uznať. Žalobca sa teda žalobou domáha, aby bolo uznané jeho právo predchádzajúceho užívateľa. Žalobca spolu so žalobou podal aj

návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa na území Slovenskej republiky uplatňovania práv z európskeho patentu č. U. spôsobom, ktorým by obmedzil výrobu, predaj, používanie a distribúciu tovarov žalobcu, a to až do rozhodnutia vo veci samej.

3. Súd prvej inštancie poukázal na § 9 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení Zákona č. 87/2017 Z. z. (ďalej len „CSP“), podľa ktorého, ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví. Zároveň poukázal na čl. 27 a čl. 2 ods. 4 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „nariadenie Brusel I. bis“).

4. Zo spisu konajúci súd zistil, že žalobca je právnickou osobou, ktorý vykonáva svoju činnosť na území Slovenskej republiky, kde má aj svoje sídlo, v rámci ktorej vyrába, predáva a poskytuje služby v rámci vynálezu protipožiarnych klapiek. Žalovaný je právnickou osobou, ktorá sídli v Belgickom kráľovstve, ktorej bol udelený európsky patent U. zo X. C. XXXX, ktorého preklad do slovenského jazyka č. XXXXXXX bol zverejnený dňa 4. januára 2012, a ktorý v sebe zahŕňa rozlišujúce znaky vynálezu protipožiarnych klapiek, ktoré vo svojich produktoch (vynálezoch) používa aj žalobca. Podľa tvrdení žalobcu ich sám žalobca používa skôr (rok 1998), ako bol patent pre žalovaného zapísaný, a teda mu patrí právo predchádzajúceho užívateľa, na ktoré sa práva vyplývajúce z patentov nevzťahujú.

5. Keďže patent žalovaného bol registrovaný v Belgicku hoci má charakter Európskeho patentu, okresný súd výkladom ustanovenia článku 24 ods. 4 nariadenia Brusel I. bis dospel k záveru, že výlučnú právomoc na konanie vo veci má súd v Belgicku, nakoľko predmetom konania sú priemyselné práva (patent), ktorým bola poskytnutá ochrana práva v Belgicku, z ktorého dôvodu nemá právomoc vo veci konať a rozhodnúť. Súd zároveň konštatoval, že zastavenie konania vo veci samej subsumuje i zastavenie konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

6. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 256 ods. 1 CSP v spojení s čl. 4 ods. 2 CSP.

7. Na odvolanie žalovaného, Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, napadnutým uznesením z 30. septembra 2020 č. k. 41CoPV/9/2020-318 I. výrokom návrh na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP zamietol. II. výrokom uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica z 28. januára 2019 č. k. 12CbPv/29/2018-95 v časti, ktorou súd zastavil konanie vo veci určenia, či žalobcovi prináleží právo predchádzajúceho užívateľa vynálezu, potvrdil. III. výrokom žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

8. Krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že výlučnú právomoc na konanie vo veci má súd v Belgicku, nakoľko predmetom konania sú priemyselné práva (patent), ktorým bola poskytnutá ochrana práve v Belgicku.

9. Z článku 24 ods. 4 nariadenia Brusel I bis bod 4 podľa odvolacieho súdu jednoznačne vyplýva, že v konaniach týkajúcich sa registrácie alebo platnosti patentov, ochranných známk, priemyselných vzorov, alebo iných obdobných práv, ktoré sa musia registrovať, alebo pri ktorých sa musí žiadať o ochranu, a to bez ohľadu na to, či je táto otázka predmetom žaloby alebo obrany proti žalobe, má výlučnú právomoc konať súd z členského štátu bez ohľadu na bydlisko účastníkov, v ktorom sa podľa právneho nástroja Únie alebo medzinárodného dohovoru za poskytnuté považujú. Žalobca v odvolaní tvrdil, že je daná právomoc slovenských súdov na prejednanie vecí, nakoľko podľa jeho názoru je možné uplatnenú žalobu subsumovať pod iné obdobné práva, s čím sa odvolací súd nestotožnil. Zo znenia predmetného ustanovenia podľa krajského súdu jednoznačne vyplýva, že sa hovorí o iných obdobných právach, ktoré sa musia registrovať, avšak v danom prípade právo predchádzajúceho užívateľa vynálezu - patentu sa v Slovenskej republike žiadnym spôsobom neregistruje, a preto nemožno toto zákonné ustanovenie vykladať tak, že je daná právomoc slovenského súdu na rozhodnutie o určení predchádzajúceho užívateľa vynálezu - patentu, teda nemôže ísť o iné obdobné práva tak, ako tvrdí

žalobca.

10. Odvolací súd preto dospel k záveru, že súd prvej inštancie v tejto veci dostatočne zistil skutkový stav a zistené skutočnosti správne právne posúdil, keď vydal uznesenie, ktorým konanie zastavil, a s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil podľa § 387 ods. 2 CSP.

11. Vzhľadom na to, že odvolací súd dospel k vyššie uvedenému záveru, už nebolo podľa jeho názoru v danom prípade namieste predložiť súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálnu otázku navrhovanú žalobcom. Preto odvolací súd aj návrh žalobcu na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP zamietol.

12. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

13. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (č.l. 337 spisu, č.l. 363 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 420 písm. f) CSP, teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Žalobca (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) po opise skutkového stavu uviedol, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, sa odmietli zaoberať žalobou pre údajný nedostatok právomoci napriek tomu, že právomoc slovenské súdy v tomto prípade právomoc konať zjavne majú. Odmietnutie zo strany súdu vôbec sa vecou zaoberať je najzjavnejší prípad denegatio iustitiae. Ide o zjavné porušenie princípu civilného sporového konania vyjadreného v čl. 1 CSP, a je zároveň porušením práva domáhať sa súdnej ochrany.

15. Podľa dovolateľa pri pozitívnej určovacej žalobe - t.j. žalobe o určenie, že žalobca porušuje patent žalovaného - by tak slovenský súd mal právomoc v zmysle čl. 7(2) Brusel I bis. V zmysle toho istého článku má právomoc aj pri negatívnej určovacej žalobe - t.j. že žalobca patent žalovaného neporušuje, pretože mu prináleží právo predchádzajúceho užívateľa v zmysle § 17 ods. 1 patentového zákona.

16. Dovolateľ zdôraznil, že európsky patent validovaný na území Slovenskej republiky je v zmysle § 63 ods. 1 patentového zákona patent s účinkami podľa § 44 ods. 4 patentového zákona. Ustanovenie § 44 ods. 4 patentového zákona hovorí o udelení patentu na základe slovenskej patentovej prihlášky podanej na ÚPV SR (§ 35 a nasl. patentového zákona). Udelený európsky patent má rovnaké účinky ako udelený slovenský patent. Európsky patent, ktorého slovenský preklad bol sprístupnený ÚPV SR de facto aj de iure je slovenský patent.

17. Ďalej podľa dovolateľa konajúce súdy v inom spore o ten istý patent vedú konanie pod sp. zn. 12CbPv/13/2019 - kde sú strany tohto sporu v opačnom postavení, z ktorého dôvodu nie je konzistentné tvrdenie súdov, že ak je „predmetom konania priemyselné právo, ktorému bola poskytnutá ochrana v Belgicku“ a „výlučnú právomoc tak má súd v Belgicku“.

18. Zároveň dovolateľ tvrdí, že slovenský súd má nielen nevýlučnú, ale dokonca výlučnú právomoc konať v tomto prípade, a to v zmysle čl. 24(4) Brusel I bis. Dodal, že právo predchádzajúceho užívateľa spočíva vo využívaní technického riešenia, ktoré je zhodné s technickým riešením obsiahnutého v zapísanom patente, pričom toto využívanie predchádza dátumu prednosti patentu a je pre tento prípad irelevantné, či toto využívanie bolo verejné, alebo nie (ak nebolo verejné, tak toto riešenie prináleží len užívateľovi, no netvorí stav techniky podľa § 7 ods. 2 patentového zákona). Čl. 24(4) Brusel I bis uvádza dve podmienky: (1) „obdobnosť“ k patentu a (2) nutnosť žiadať o ochranu. Právo predchádzajúceho užívateľa spĺňa obe tieto podmienky.

19. Podľa dovolateľa je tiež zjavné, že ochrana právu predchádzajúceho užívateľa sa poskytuje na území Slovenskej republiky, na základe slovenského patentového zákona (ktorého pôsobnosť je teritoriálne

obmedzená na územie Slovenskej republiky), proti žalovaného patentu, ktorý bol sprístupnený na území Slovenskej republiky vo forme slovenského prekladu, inak povedané, ktorému bola poskytnutá ochrana na území Slovenskej republiky. Z vyššie uvedeného vyplýva nielen to, že slovenský súd má v tomto prípade právomoc konať v zmysle Brusel I bis, ale navyše, že táto právomoc je výlučná, a to ako pri systematickom aj doslovnom výklade čl. 24(4) Brusel I bis.

20. Záverom dovolania žalobca uviedol, že odvolací súd zároveň porušil jeho procesné práva tým, že bez akéhokoľvek detailnejšieho odôvodnenia odmietol položiť prejudiciálnu otázku na SDEÚ, pričom túto povinnosť mal v zmysle čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ. Keďže dôsledkom nepoloženia otázky bolo zastavenie konania, odvolací súd týmto nesprávnym procesným postupom podľa dovolateľa mu znemožnil ako žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Preto dovolateľ navrhol, aby najvyšší súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie s tým, že dovolací súd vysloví právny názor, v zmysle ktorého je v tomto prípade daná právomoc slovenského súdu v zmysle čl. 7(2) Brusel I bis, alebo alternatívne dovolací súd vysloví právny názor, že v tomto prípade je daná výlučná právomoc slovenského súdu v zmysle čl. 24(4) Brusel I bis, alebo alternatívne dovolací súd vysloví právny názor, že je v tomto prípade prinajmenšom daná nevýlučná právomoc slovenského súdu v zmysle čl. 7(2) Brusel I bis. Žalobca si zároveň uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

22. Žalovaný vo vyjadrení k podanému dovolaniu (č.l. 441 spisu) uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s napadnutým uznesením odvolacieho súdu, ktoré považuje za vecne správne.

23. K zamietnutiu návrhu na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP žalovaný uviedol, že dovolanie voči výroku I. napadnutého uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP, nie je v zmysle § 420 CSP prípustné (nakolko nejde o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí).

24. Ohľadom výroku o zastavení konania žalovaný uviedol, že právomoc slovenských súdov nemožno vyvodiť ani z čl. 24 bod 4 ani z čl. 7 (2) Nariadenia Brusel I bis, keďže práva predchádzajúceho užívateľa vynálezu nespádajú pod „obdobné právo, ktoré sa musí registrovať, alebo pri ktorých sa musí žiadať o ochranu“, nakoľko tieto práva sa v Slovenskej republike neregistrujú a ani sa nemusia žiadať o ich ochranu. Rovnako príslušnosť slovenských súdov vzhľadom na čl. 27 Nariadenia Brusel I bis nemôže byť podľa žalovaného založená ako nevýlučná právomoc v zmysle čl. 7 (2) Nariadenia Brusel I bis.

25. Záverom žalovaný dodal, že sporná otázka, či žalobcovi prináleží právo predchádzajúceho užívateľa vynálezu je (vo forme obrany) predmetom posudzovania ako predbežná otázka v konaní iniciovanom žalovaným o nároky z práv k európskemu patentu a z ochrany proti nekalej súťaži vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 12CbPv/13/2019.

26. Na základe uvedených skutočností žalovaný navrhuje, aby súd rozhodol vo veci tak, že dovolanie žalobcu voči výroku I. uznesenia v zmysle § 447 písm. c) CSP odmieta a vo zvyšku dovolanie v zmysle § 448 CSP zamieta. Žalovaný si uplatnil právo na náhradu trov konania.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený podľa § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

28. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho

prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (por. 9Cdo/72/2020, 9Cdo/260/2021).

29. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

30. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré výrokom I. návrh na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP zamietol. II. výrokom uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica z 28. januára 2019 č. k. 12CbPv/29/2018-95 v časti, ktorou súd zastavil konanie vo veci určenia, či žalobcovi prináleží právo predchádzajúceho užívateľa vynálezu, potvrdil. III. výrokom žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Z tohto dôvodu je dovolanie voči všetkým výrokom napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 CSP, pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

31. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

32. Túto vadu vzhliadol dovolateľ v takom postupe konajúcich súdov (pozn. dovolacieho súdu - dovolacie dôvody sú zhodné s tými odvolacími), kedy sa tieto odmietli zaoberať jeho žalobou. Podľa dovolateľa európsky patent, ktorého slovenský preklad bol sprístupnený ÚPV SR *de facto* aj *de iure* je slovenský patent, z ktorého dôvodu má slovenský súd nielen nevýlučnú, ale dokonca výlučnú právomoc konať v tomto prípade, a to v zmysle čl. 24(4) Brusel I bis. V tejto súvislosti poukázal na iný spor o ten istý patent, kde sú strany tohto sporu v opačnom postavení, a v ktorom slovenské súdy právomoc konať vyvodili.

33. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd skúmal, či postup odvolacieho súdu vykazoval znaky procesného postupu znemožňujúceho strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle CSP .

34. Podľa § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

35. Podľa § 4 CSP iné spory a veci prejednávajú a rozhodujú súdy, len ak to ustanovuje zákon.

36. Podľa § 9 CSP ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

37. Podľa § 161 ods. 1 a ods. 2 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

38. Pri riešení, či vec patrí do právomoci súdov je nutné zaoberať sa otázkou, z akého právneho vzťahu

žalobca vyvodzuje v konaní ním uplatňovaný nárok (t.j. predmet konania), následne tento vzťah dôsledne analyzovať a nakoniec správne vyhodnotiť a posúdiť po právnej stránke. Za účelom zabezpečenia podkladov, nevyhnutných pre tento postup, ukladá zákon žalobcovi povinnosť uviesť vždy už v žalobe rozhodujúce skutočnosti. Tie majú súdu umožniť, aby daný právny vzťah a z neho vyvodzovaný nárok analyzoval a právne kvalifikoval z aspektov, významných tak pre posúdenie rôznych otázok procesnej povahy (napr. právomoci, príslušnosti, procesnej subjektivity), ako aj pre prípadné posúdenie veci samej. Žalobca je povinný svoj nárok skutkovo vymedziť, nemusí ho však právne vyhodnotiť a zdôvodniť (ak ho predsa len v žalobe právne posúdi, súd daným posúdením nie je viazaný.) Je totiž vecou súdu, aby v zmysle zásady „iura novit curia“ podal právnu kvalifikáciu uplatňovaného nároku. Pre analýzu právneho vzťahu strán a posúdenie jeho povahy z hľadiska právomoci súdu na prejednanie a rozhodnutie o nároku, ktorý žalobca vyvodzuje z tohto právneho vzťahu, je tak rozhodujúce obsahové hľadisko, teda akú povahu majú práva a povinnosti strán tvoriace obsah právneho vzťahu.

39. Dovolací súd dospel k záveru, že predmet sporu v danej veci je založený žalobou o určenie, že žalobcovi prináleží právo predchádzajúceho užívateľa patentu podľa § 17 patentového zákona. Tohto určenia sa žalobca domáha voči žalovanému ako právnickej osobe so sídlom v Belgicku, ktorému bol udelený Európsky patent U ktorého slovenský preklad bol zverejnený pod číslom XXXXXX. Predmet sporu je žalobou jasne determinovaný európskym patentom, ktorým podľa § 3 písm. f) patentového zákona je patent udelený Európskym patentovým úradom na základe Dohovoru o udeľovaní európskych patentov uzatvoreného v Mníchove 5. októbra 1973 (ďalej len „Európskeho patentového dohovoru“). Z uvedeného dôvodu je v konaní prítomný cudzí prvok a na určenie právomoci súdu je potrebné vzhľadnúť na procesné podmienky stanovené nariadením Brusel I bis, a to s akcentom na čl. 7 ods. 2 druhej vety Ústavy SR, v zmysle ktorého právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

40. Podľa čl. 27 nariadenia Brusel I bis, ak má súd členského štátu konať vo veci, v ktorej majú výlučnú právomoc súdy iného členského štátu na základe čl. 24 (výlučná právomoc), aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

41. Podľa čl. 24 ods. 4 nariadenia Brusel I bis, výlučnú právomoc majú súdy členského štátu bez ohľadu na bydlisko účastníkov v konaniach týkajúcich sa registrácie alebo platnosti patentov, ochranných známk, priemyselných vzorov alebo iných obdobných práv, ktoré sa musia registrovať, alebo pri ktorých sa musí žiadať o ochranu, a to bez ohľadu na to, či je táto otázka predmetom žaloby alebo obrany proti žalobe, súd členského štátu, v ktorom sa žiadosť o registráciu alebo ochranu podala, v ktorom sa registrácia alebo ochrana poskytli, alebo v ktorom sa podľa právneho nástroja Únie alebo medzinárodného dohovoru za poskytnuté považujú.

42. Podľa § 14 patentového zákona majiteľ patentu (§ 19) má výlučné právo využívať vynález, poskytnúť súhlas na využívanie vynálezu, previesť patent na inú osobu alebo zriadiť k patentu záložné právo. Účinky patentu nastávajú odo dňa oznámenia o udelení patentu vo vestníku.

43. Podľa § 33 ods. 1 patentového zákona, spory o práva podľa tohto zákona prerokúvajú a rozhodujú súdy (§ 25 CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

44. Podľa § 63 patentového zákona, európsky patent udelený Európskym patentovým úradom s určením pre Slovenskú republiku má rovnaké účinky ako patent udelený podľa § 44 ods. 4 odo dňa oznámenia udelenia európskeho patentu v európskom patentovom vestníku.

45. V súdenom spore je zrejmé, že žalobca sa žalobou domáha určenia práva predchádzajúceho užívateľa voči majiteľovi takého patentu, ktorý bol registrovaný v Belgicku, kde bol majiteľovi udelený európsky patent. Konanie sa týmto týka registrácie alebo platnosti európskeho patentu, z ktorého dôvodu je na takéto konanie príslušný súd členského štátu, v ktorom sa žiadosť o registráciu alebo ochranu poskytli, a to v zmysle čl. 27 v spojení s čl. 24 ods. 4 nariadenia Brusel I bis.

46. Dovolací súd uvádza, že výklad dovolateľa, v zmysle ktorého dňom oznámenia udelenia európskeho patentu vo vestníku ÚPV SR, resp. jeho slovenského prekladu, ktorý zakladá účinky ako pre patent v zmysle zákona o patente, čím ide de iure o slovenský patent, je nepresný a skresľujúci. Na základe jazykového a systematického výkladu je potrebné zdôrazniť, že európsky patent má rovnaké účinky ako slovenský patent, kedy medzi tieto účinky patrí zákonné právo majiteľa patentu na využívanie vynálezu, poskytnutie súhlasu na využívanie patentu a pod aj na území Slovenskej republiky. V tomto smere je skutočne európsky patent v pozícii patentu slovenského, kedy na spory o práva uvedené skôr sú príslušné súdy slovenskej republiky (§ 14 v spojení s § 63 a § 33 patentového zákona), čomu zodpovedá aj spor vyvolaný žalovaným o nároky z práv k európskemu patentu a z ochrany proti nekalej súťaži vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 12CbPv/13/2019, kedy je právomoc slovenských súdov prítomná. Medzi takéto práva však z pohľadu európskeho patentového práva nepatrí proces súvisiaci so samotnou registráciou alebo platnosťou európskych patentov, ktorým sa poskytla s registráciou alebo s platnosťou súvisiaca ochrana, kedy sa takéto konanie spravuje výlučnou právomocou členského štátu, ktorý registráciu alebo ochranu poskytol.

47. Inými slovami, je nevyhnutne potrebné rozlíšiť medzi procesom súvisiacim s registráciou a platnosťou európskeho patentu a medzi procesom priznania účinkov už udeleného európskeho patentu v danom prípade na území Slovenskej republiky. Tieto dva procesy sú od seba oddelené, čo vyplýva aj z formulácie použitej zákonodarcom, ktorý európskemu patentu priznáva rovnaké účinky ako patentu slovenskému. Ako je uvedené vyššie, medzi tieto účinky spadajú práva majiteľa patentu na využívanie vynálezu a s tým súvisiace práva, nie však proces registrácie európskeho patentu.

48. Nemožno preto prisvedčiť takému argumentu žalobcu, ktorý považuje európsky patent za de iure patent slovenský. Uvedenému svedčí aj textuálne vyjadrenie úpravy výlučnej právomoci súdu členského štátu registrácie európskeho patentu, ktorý špecifikuje proces súvisiaci s registráciou a platnosťou európskeho patentu (a s tým súvisiacou ochranou). Ak by sa hypoteticky pripustila právna úvaha žalobcu, že európsky patent, resp. jeho slovenský preklad sprístupnený ÚPV SR, je de facto aj de iure patentom slovenským, by sa javila právna úprava výlučnej právomoci v zmysle čl. 24 ods. 4 nariadenia Brusel I bis ako zbytočná a obsoľná, nakoľko by zverejnením príslušného prekladu európskeho patentu v inom členskom štáte zakladal právomoc súdu toho - ktorého členského štátu. Preto, ak konajúce súdy v súdenom spore dospeli k záveru, že nemajú právomoc vec prejednať a konanie zastavili, rozhodli správne a eurokonformne. Zisťovanie právomoci súdu vo veci konať je totiž elementárnou súčasťou každého súdneho konania a v prípade absencie právomoci súdu konať, je takto vyvolaný proces nutné zastaviť v zmysle § 9 CSP. Takýmto postupom konajúcich súdov nemôže dôjsť k dovolateľom uvádzanej vade spočívajúcej v odmietnutí sa zaoberať jeho vecou (denegatio iustitiae), z ktorého dôvodu takýmto postupom ani nemohlo dôjsť k znemožneniu práv žalobcu na uskutočnenie jemu patriacich procesných práv, ktorými by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. A to ani dovolateľom prezentovanou vadou spočívajúcou v nepoložení prejudiciálnej otázky podľa čl. 267 ZFEÚ s dôrazom na skutočnosť, že právomoc súdu Slovenskej republiky na konanie v danej veci nie je daná.

49. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že konajúce súdy nižších inštancií vo svojich rozhodnutiach presvedčivo a dôsledne odôvodnili svoje závery o nedostatku právomoci vo veci konať. Týmto nie je možné prisvedčiť ani dovolacej námietke žalobcu, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie trpí vadou nepreskúmateľnosti.

50. Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd uzatvára, že nezistil opodstatnenosť argumentácie dovolateľa o porušení práva na spravodlivý proces a naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

51. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu vyvodená podľa § 420 písm. f) CSP nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP, odmietol.

52. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

53. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok